

השלך על ה'יהבך

והבט מה למעלה ממך, הבט שיש כח אין סופי שעומד הכן לתת רק ברגע שתסכים לקבל.

יהיה לך טוב בסוף. אבא יעשה לך את העבודה, ואתה תבין שגם אתה יכול לבנות בלוג. ואתה תבין שגם אתה יכול ליצור, אבל יחד עם אבא.

...

ואם מדברים אתך על "תשובה שלימה" - לא באים לומר לך: "א" חוטיא שכמוך בוש והיכלם, ברח לך אל מאורתך, והסתתר מאור השמש, תתחפר בעצמך ואל תצא יותר!!!"

...

אומרים לך: 'בן חביב, הסתכל בשפלות עצמך, הסתכל בגדלות בוראך, ורוץ אליו'.

למה אתה מחמץ פנים או מרצין אותם כשאתה עושה "תשובה"? פנים כאלו מתאימים למי שהתאכזב מדבר שציפה לו והאמין בו, פנים כאלה לא מתאימים למישהו שמצא דרך, שמצא מחילה תת קרקעית מהמקום האפל שלו - אל המקום של האור והסליחה'.

אם כן יאירו פניך, כמו אותו ילד שאבא שלו התיישב על ידו על הרצפה, לבנות בלוג בניין.

יאירו פניך כפני הרב הקדוש רבי דוד משה, שעה שהחזיר את העולם למאציל העליון, ואמר לו: אבונא רחמיא, אין צור כמוך, אם עשית - כנראה שעשית הכי טוב והכי נכון והכי יעיל.

קח את שלך אבא, קח את שלי אבא!

...

אתם רוצים קשר לפרשה?

קחו את עם ישראל מדבר, שכל מה שהם רצו בפרשתנו זוהי קצת בחירה, קצת מידע לקראת מה הולכים, ולבסוף הם רוצים לפרוץ את הסכר שנוצר להם, והם רוצים להעפיל לעלות ההרה.

ובשי המוקמות אומרים להם: בניי! אל תנסו והיא לא תצלח! האמינו בי!

'הַרְפוּ, וְדַעוּ כִּי אֶנְכִּי אֶלְקִים' (תהילים מו יא).

התינוק שקיבל "קישקשן" זה הרבה יותר יפה. התיישבתי על הרצפה. שפכתי את תכולת הקופסא, והחלקים התפזרו סביבי וסביבו בקול רעש גדול. לקחתי את המשטח, והיזקתי ריבוע אדום בצד... בקיצור, בניתי לו בית לתפארת.

אין לכם מושג איך הוא דרס. אין לכם מושג. פתאום זו היתה המנתה הכי גדולה בעולם.

מפניו המאירות של בני אני מסיק, שהרה"ק מטשארטקוב זרס והאיר כאור שבעת הימים, עת השיב את השליטה האבסולוטית של הבריא לבוראה.

...

כשמדברים על "ביטול היש", על "תשובה שלימה", על "כל פועל השם למענהו" וכדומה - אנו תופסים את זה לפעמים בצורה לא נכונה. אנחנו חושבים שעומדים מעלינו ומניפים מקל מאיים ואומרים: 'נראה כמה אתה לא שווה!', 'תפסיק להאמין ביכולותיך ותתחיל להאמין באלוקים', 'תפסיק להתעסק עם יצרניך תחזור בתשובה'...

ולנוכח האימים מגיע ה"חידלון", ה"הימנעות", מן הרגשה שאומרת: 'שוב פעם באתם להחליש אותי?!' 'כבר הבנתי בתור ילד שאני לא שווה לך כך כמו אח שלי!' 'כבר ראיתי בתור בחור שיש בחורים שיותר שווים ממני!'

ויש יהודים טובים, שהחידלון וההימנעות הללו גורמים להם להתרחק עוד יותר, רחמנא ליצלך. אבל האמת היא שהידיורים האלו צריכים לתת כח. צריכים לתת תקוה.

לא רוצים לומר לך או לי שאנחנו לא שווים כלום. כלל לא! רוצים לומר לנו, אתם שווים המון - יחד עם הש"ת.

ביטול היש זה לא דיבור מחליש. זה דיבור מעודד. משל לוחשים לנו על אונינו, נכון ניסית כל כך הרבה, נכון השתדלת כל כך הרבה, אתה יודע אבל לעומת ההשתדלות - כמה רחוקה התכלית, אתה יודע מה זה להידבק במידותיו של הקב"ה שהוא אש אוכלת?

אז בוא יקר, יחד עם הניסיונות והניסויים הנפלאים שלך, בוא

הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב ז"ע היה בעל תפילה ובעל מנגן בחסד עליון. אחיו הרה"ק ר' נחום משייפנצט ז"ע היה אומר בהקשר לך: כאשר אחי הקדוש רבי דוד משה פותח את פיו בשירה ובזמרה, ושופך שיהו לפני השי"ת, יש לקודשא בריך הוא תענוג נפלא ונחת רוח עצום, והוא אומר לאחי: 'בני, עבור תפילתך המתוקה, הנני מוטרף את לב עולמי בידך, לעשות בו כטוב עיניך!'

והמשיך הרה"ק משייפנצט ואמר: הנה, אם הקב"ה היה אומר לי כדברים הללו, הייתי עורך שינויים רבים במנהגי של עולם. כי אם יש אדם אשר לו שניים או שלושה בנים, ומתגורר בבית רחב ידיים, ולעומתו אדם אשר לו משפחה גדולה ומרובה, המתגורר בקיטון צר - הייתי מהפך בין שניהם. או אם האחד הוא בעל ממון רב אשר לו נכסים אין מספר ורוכש גדול שאין לו צורך בכך כל עיקר, ורעהו עני ואביון שאין לו לתת לחם וחלב מידי יום לפי הטף, גם שם הייתי מעביר מהז להז וכי' - כך אני הייתי עושה.

ואולם אחי רבי דוד משה, בטל ומבוטל קמיה מריה, והוא אומר להשם יתברך בחידלו ורחמי: 'רבונו של עולם! נתת לי את עולמך לעשות בו כפי הבנתי - הנני מבטל את הבנתי בפני הבנתך, הנני מאמין באמונה שלימה, שכל מה שאתה, אב רחמן, עושה בעולם, אתה עושה על צד היותר טוב, ובאופן הנכון ביותר שצריך להיעשות. ובכן הנני מחזיר לך את עולמך בסיוע תפילתי, בדיוק באותו מצב וענין שנתת אותו לי, אין צריך לשנות בו כלום'.

...

ובכן איך לדעתכם, רבותי, היו נראים פניו של הרה"ק מטשארטקוב לאחר שהחזיר את העולם ואת ניהולו לידיו של יצוריו? נראה לכם שפניו היו עגומות, עיניו היו עצומות בחוזה וקמית כאב עטרו את מצחו? פניו היה קמור וחצי מטה?

קניתי לבן השנתים שלי בן השנתים וחצי לגו חדש למתנת אפיקומו, חלקים גדולים ומרשימים שיתאימו למוטוריקה הבלתי מפותחת של בן גילו. הוא ניסה לבנות משאית ולא הצליח.

הוא כמעט פרץ בכבי, והוא הכריז נגונת ההמתנה "בכלל לא שווה", וזשה "בכלל לא מעניין אותי", ושהוא רוצה להיות כמו אחיו

לעטר פתורא
דרושים נאים לפרשת השבוע

שלח וקרח - מי קדם?

בסדר הפני פרשיות שלפנינו - שלח וקרח - נחלקו חכמי ישראל, באיזה סדר היו הדברים. שבסדר עולם רבה המיוחס לתנא רבי יוסי בן חלפתא כתב (פ"ב) - **אחר מרגלים היתה מחלוקתו של קרח ובליעתו, שנאמר "אף אל ארץ זבת חלב ודבש וגו", דהינו שהדברים נכתבו בתורה כסדרם. אמנם המזרחי בפרשתנו האריך להוכיח שהדבר נתון במחלוקת, והוא ע"פ מה שייסד בכ"מ, שהסיבה שהביא רש"י בפירושו החומש המדרשות שדרשו רז"ל בסמיכות קצת פרשיות, ואילו במקומות אחרים לא הביאים אפילו שדרשו בהם חז"ל מה שדרשו - היא מפני, שרש"י ז"ל אינו מביא בפירושו החומש, רק אותן מדרשות שהן קרובות לפשוטו של מקרא. ולפיכך אותו פרשיות שהסדר הבנוי הוא שהן באמת לא היו מסוכות זו לזו, ודרשו בהן רז"ל למה נסמכו, הן אלו שקרובות לפשוטו של מקרא, שבדודי שלא היה להן להיסמך אלא בעבור סבה מה, ולכן הביא רש"י ז"ל בפירושו החומש, לפיכך צריך לומר, שרש"י ז"ל סובר שהפרשיות הללו אינן כותבות על הסדר, דסביר ליה דפרשת קרח קדמה לפרשת מרגלים, ולפיכך אמר - למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים. היה לו לכתוב פרשת קרח תחילה, שהיה בחצרות, כדפירוש השני, שאמר גבי "זהב" (דברים א, א): אז מחלוקתו של קרח, ואחר כך פרשת מרגלים. שהיה במדבר פארן, כדכתיב (יב, טו): "ואחר נסעו העם מחצרות יחינו במדבר פארן" וכתבו (פסוק ג, א): "וישלח אותם משה ממדבר פארן", עכ"ל.**

אמנם הקשה על דבריו ממה שכתב רש"י בפרשת קרח גבי (ט, טז): "ויפול על פניו" - מפני המחלוקת, שכבר זה סרחון רביעי - חטאו בעגל - יחיל משה" (שמות לב, א), במתאוננים - ויתפלל משה (יא, א), במרגלים - יאימר משה ושמעון מצרים" (ד, יד). במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו" כו'. ותירץ שזהו לפי הפירוש השני, שאמר גבי (דברים א, א): "וחצרות" דבר אחר: אמר להם: היה לכם ללמוד ממה שעשיתי למרים בחצרות בשביל לשון הרע. ואתם נדברתם במקום", שהן אגדות חלוקות. ורש"י ז"ל מנהגו הוא בכמה מקומות לפרש פעם כפי האגדה האחת, ופעם כפי האגדה האחרת. דהינו ששבר המזרחי שנחלקו מדרשי האגדה מה היה מוקדם למה, ומצאתי בספר 'מעשי ה'" שדחה דבריו וסבר שהגדריש אמת, וז"ל שני המאמרים קבלתם אמיתית, שודאי ענין קרח ופתיחת הארץ לבלעיתם היתה אחרי ענין המרגלים והוא סרחון רביעי, ומה שאמרו רז"ל שמשם היה מוכיח על ענין קרח בחצרות, הוא לפי שהיתה קבלתו שמאז התחיל המחלוקת של קרח, שכבר אמרו רז"ל (בתנאים קרח א) שהיה מחלוקתו על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, וענין מינוי הנשיאות היה במדבר סיני כמו שאמר שם (במדבר ג, ל), דהיינו קודם בואם לחצרות.

אמנם נראה לומר שבאמת נחלקו בזה חז"ל, דנהגו בנמי בב"ב קוח: איתא שבנות צלפחד טענו לקבל חלק בארץ מכיוון שאביהם לא לקח חלק בחטאם של אלו שנעקרה נחלתם. דהניא "אינינו מת במדבר" - זה צלפחד, "הוא לא היה בתוך העדה" - זה עדת מרגלים, "הנועדים על ה" - אלו מתלוננים (שבעת קרח) "עדת קרח" - נגמשהו. והנה מפורש שהקדימו מעשה המרגלים למעשה קרח, ולכאן מוכח שהמרגלים היה קודם, אמנם גמ"ש שם נחלקו הבריות האם אפשר ללמוד מפס' זה שהוקשו המתלוננים שבעדת קרח למרגלים, שכמו כלב ויהושע נטלו את חלקם של המרגלים כך הם נטלו חלקם של המתלוננים שבעדת קרח, אמנם איכא מ"ד שסבר שאין כוונת הפסוק להקישם זה לזה, ולא נתבאר במאי פליגי. והנ"ל, שאם באמת קודם מעשה קרח למרגלים כדעת המזרחי, אי"כ היה קשה למה הקדימו מעשה המרגלים, אלא ע"כ כדי להקישם זה לזה. אבל אי נמצא שמעשה המרגלים היה תחילה הרי אין סיבה לומר שהקישם, אלא רק שנקט סדר הדברים. ונמצא שבו נופא פליגי, ודו"ק.

עטרת פז
ממחשבת המוכר

מילי הדספידא על אחי היקר נפש זכה ונקיה, ליום השלושים, י"ד שיהיו הדברים לע"ו.

דוד המלך נפטר בגיל שבעים, מן הסתם היה צעיר גדול מדוע לא חי עד מאה ועשרים. אבל למדנו מחז"ל שדוד היה אמור להיות "נפל", אכן אדם הראשון נתן לו שבעים שנה במתנה ודוד מת "בזמנו" וגם זה כאמור היה מתנה לפנים משורת הדין. חז"ל מספרים על חזקיהו המלך שחלה במחלה ונגמרה עליו גזירה למות מן העולם הזה ולא לחיות לעוה"ב ולאחר תפילה, זכה לעוד חמש עשרה שנה. דומה לזה מסופר בב"ב על בנימין הצדיק שזן אשה עניה בשנת בצורת ונוספו לו עשרים ושתיים שנה.

אין אנו נביאים ועינינו לא רואים ונסתרות, אבל ממה שרואים בעיני בשר אולי ניתן ללמוד ולראות את הטובה.

ר' ישראל עמיה"ז ז"ל חלה במחלה בגיל 22 בצורה מאוד קשה ולפי דרך הטבע לא נתנו לא שום סיכוי, מיטב הרופאים שפגשו אותו לא הציעו לו מזור למחלתו, יען כן לא היה ביכולת בשר נדם לרפאותו. הדבר היחיד שהוצע לו היה ניתוח מסוּבָּר עם תוצאות קשות של עוררן לפחות חלקי, ולאחר מכן מקסימום שלושה חודשים לחיות. אולם הקב"ה רצה אחרת, הניתוח עבר בהצלחה והחיים המשיכו באורך פלא לנוכח השתאות הרופאים. עברו ימים ושנים והוא זכה להקים בית ולהוליד שני בנים תוך כדי שהמחלה חזרה אליו במקומות שונים וקשים. חייו היו נס גלוי, הרבה הרחבות וחסדים בתוך המיצר וקצר המצע וכו'. בשנה האחרונה, לגופו לא היתה יכולת להחזיק חיים, יסורים קשים ומכוערים עד דכדוכה של נפש, אבל רוחו היתה איתנה ושמחה וקובל יסורים באהבה ללא תלונה. הוא המשיך לעשות מה שיכל ללימוד התורה והצטיין בגמילות חסד, ראו אצלו ניסים גלויים, כמה פעמים שהיה בשערי מוות, הוא חזר והתאושש כנגד כל הסיכויים. עד רגעיו האחרונים הוא צעד על רגליו.

חז"ל אומרים "יפה פעם אחת בצער ממה פעם שלא בצער" הרב דסלר מחדד את העניין ע"פ מה שאמרו, עד היכן תכלית יסורים? "אפילו הושיט ידו לכיס לטול שלש ועלו לפי פעמים" גם זה נקרא יסורים, אי"כ כל קושי פעוט מגדיל השכר, במאה!! וככל שהקושי מתגבר שוב מאה! ושוב מאה! וחוזר חלילה. החפץ חיים אומר, בזמן חז"ל זה היה מאה פעם, בימינו, פעם אחת בצער כמו, אלף! וכידוע שקיי"ל כמשנה ברורה.

באותם שנים של מחלה קשה ולו רק בשנה האחרונה הרי זה לפחות כמו 'מאה שנה' כל פעם של נחת תפילין, חסד בגופו, התאמצות למען השני והיו כאלה רבות וכו' וכו' מכפיל העניין במספרים שרק בשמיים יודעים לחשב. כאשר הוא בא לעולם האמת אחריו סופרים לו סך שלושים ושבע שנים אבל לפי מעשיו ויסורים הוא חי כן, מאה שלושים ושבע שנה כולם לטובה. מול עיני עומדת הגמרא בברכות דף ה' המדברת במעלתן של יסורים. "מוציאין אדם לחרות כשן ועין" "כפרה" כמזבח, מי שהקב"ה חפץ בו מדכאו ביסורין, "יעוה"ב נקבה ביסורין". הרב ישראל עמיה"ז ז"ל, חי באמונה בבורא עולם, בקבלת יסורים באהבה, ונתקיימו בו דברי הגמרא בברכות במלואן. ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת שלח

המהרש"א (תענית כט). העיר בנינו סיפור מעשה מרגלים בפרשת דברים מסיפורו בפרשת שלח. א. בפרשתנו כתוב שאמרו המרגלים אפס כי עז העם כו' ותשא כל העדה וילונו. ובדברים כתוב ויאמרו טובה הארץ וגו' ולא אביתם לעלות ותמרו וגו', ולא נתן טעם למה. ב. בפרשתנו כתוב וילכו וכיאו לא משה, דמשמע שהיה לפני אלה מועד, ובדברים כתוב ותרגנו באהליכם. ג. בדברים אמר ותאמרו בשנת ה' ותנונו, ולא הזכיר כן בפרשתנו. ד. ועוד שבדברים כתוב ותקרבון אלי כולכם, והרי היה בשנת מ', וכבר מתו כל דור המדבר, ולמה הוזכר את הננים שהיה פחות מבן כ' שזכו ליכנס לא"י.

וכתב בדמאת ב', פרשיות חלוקות הם. דפרשת שלח מיידי בחטא האבות, ובדברים מחטא הנבים. דאיתא במדרש ותרגנו באהליכם מלמד שהיו יושבין במשכניהם ומחבקין את בניהם ואומרים להם אי לכם למחר יהיו צולבים מכם. ותחטא של בנים היה שקודם שמעו מרגלים עם גדול רעים ממנו, בנו בכיה של חנם ללא טעם. וזהו שאמר להם משה כי אמרתם בשנת ה', כמ"ש משל אומרים מה דבלבך על רחמך, מה דבליביה עלך, אבל הוא אוהב אתכם ואתם שונאים אותו. וזאת שנת חנם שהיה להם לבנים ולבני הש"י במעשה המרגלים, הביא להם

עטרת הסיידים

ממשנת החסידות על פרשת השבוע

תנה בני לברך ועיניך לי - לי ליראתי ולאהבתי

והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי ללבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם. ובהמשך הפרשה למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלוקיכם וגו'.

בפרשת ציצית נצטוונו לראות ולהסתכל בציצית ועל ידה לזכור לידו זכירת מצוות ולעשותם, וביותר לא להזיזם ולישמר מלתורו אחר הרהור הלב ומראות העינים. ומהאי טעמא נהגו היראים להקפיד לילך שהציצית חוטיו בולטות מעל המלבושים מחוץ למכנסיים, לקיים מצוה זו.

והמפרשים דקדקו ועמדו על כפילות הלשון באמרו 'וזכרתם את כל מצוות ה' וגו' ואח"כ חזר הכתוב ואמר 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וגו'.

כבר ידוע מה שאח"ל והביאר רש"י עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה' דהיינו שהעינים ומחשבות המוח ותאוות הלב הם המתוכים של העבירה, והן הם במיאים את האדם לעבירה, וכמו שהארנו במקורא במש"כ האוה"ח 'ש' הוא דבר שנפשו של אדם מחמדת ואונסתו עליהם לעשותם זולת בהתעצמות הרחקה ב' דברים מהאדם, והם מרחק הרגש ראות העין ומרחק בחינת החושב ואם א' לא יעשה אין אדם שליט ברוח זה לכלותה ממנו, וכמו שמוכיח שם מכמה מקורות חכמינו זכרונם לברכה, והדברים עתיקים.

אולם רבה"ק גילו בפן אחר, בחלק היעשה טוב, שלא רק בכח העינא וליבא להיות סרסורי דעבירה ח"ו או לא, אלא אדם הזוכה ומשעשע תאוות ומחשבות לבו לעבודתו י"ש ורמ"ח איבריו והעין שבראש, וזכה שהעיניו ולבו מטייעים בידו לעבודת השי"ת והינים סרסורי דמצוה, כן מובאר בספה"ק זרע קודש פר' בראשית (ד"ה א"י כי יאזיל), ונועץ תחילת התורה לסופה, "לעיני כל ישראל - בראשית" שמשה רבינו שורש נשמת ישראל זכה לקשר ולדבק העין והלב של בני"ה להקב"ה בקשר כל ימיו, עיי"ש.

ואכן כך מציינו בצדיקים שקידשו עיניהם עד שעל ידי הסתכלות משיפיעים ברכה וקדושה אף בדבר המדוד ושקול, כמ"ש 'עיניך ברכות בחובן' ופירש הקדושת לוי 'שעיניך נעשות כמו ברכות ומעיינות השפעה אף בדברי חובן' וכן מציינו ברש"י שכתב 'ולבי אומר לי' כי לבם של צדיקים מוזכר עד שהלב מהווה סרסור של מצוה להבינו תורת ה' ולטייע עבודתו ה'.

וכן מציינו בספה"ק גדולת העינין והסתכל בדברים קדושים המשפיעים קדושה ומזככים את האדם, אם בהסתכלות בצדיקים, ואפי"ן בשאר דברים קדושים כדוגמת נרות שבת וכל נרות דמצוה ובפרט נרות הנוכה כידוע, והא לך לשון הרה"ק הבאר מים חיים

בשבועות אלו אנחנו בעיצומן של עונת החתונות, ואתא ליד שאלה הלהכה ולמעשה, ואמרתם להציע לפני הח"ח קוראי המדור את אשר העליתי בכתבי בניון.

מעשה שהיה בסעודת נישואין, שברכו ברכת המזון ושבע ברכות בלי דמקול כנהוג, ולכן רבים מהמסובין לא שמו אל ליבם שמברכים, ושוב נאספו עשרה מהמסובין וברכו בזימון בעשרה כדון. ונתעוררו לדון האם יברכו גם ז' ברכות כדון סעודת נישואין או לא.

ויסוד הספק הוא, האם החיוב של ז' ברכות חל על כל אחד מהמסובין, או דילמא הוא חיוב כללי על הסעודה וכיוון שברכו כבר בסעודה זו ז' ברכות סגי בהכי [בקהלות יעקב כתובות סי' ו חקר כן בדון פנים חדשות].

כתב הטור אה"ע סי' סב, וי"א שאם אוכלים בנינים או בג' בתים שאין מברכין ברכת חתנים, ולא שהשמה במענונו אלא בבית החופה וכו', וה"ו יחיאל אומר בשם מר הר"ר יהודה שאפילו אין שמש, כיון שהתחילו אותן של שאר הבתים לסעוד כשהתחילו אותן של החופה, כולם חשובים כאחד לשמה ומברכין ברכת חתנים כיון שאוכלין מסעודה שתקנו בחופה, וכן עמא דבר [והוא לשון הרא"ש בפ"ב דסוכה סי' ט]. וכן פסק בשו"ע שם כדברי הר"ר יחיאל, וכתב באגרות משה אה"ע ח"א סי' פז, שמוכח מהלכה זו שהחיוב לברך ז' ברכות חל על כל המסובין, אמנם, אפשר שאין זה דומה לבניון דידן, משום דאיתא יש לומר דכל חבורה נחשבת לסעודה נישואין כפי"ע וצריכה ז' ברכות, אבל אין זה חיוב פרטי על בני החבורה. עוד כתב באגרות משה שם להביא ראיה, מהא דאיתא ביו"ד סי' שצא סי"ג דמותר לאבל להכנס לחופה לשמוע ז' ברכות, ואם לא היה חיוב הברכות על הנאספים, ושוב צורך התירו לו ליכנס בשביל שמיעת הברכות, וגם למה לו לעמוד בחוץ לשמוע הברכות. אלא ודאי דחיוב הברכות הוא על כל הנאספים, ובני העיר אולי נחשבים ממילא כמון הנאספים כיון שאם לא האבלות היא קרוא לשמחת הנישואין. לכן אף שלא מסתבר שיהיה חוב עליו כיון שעכ"פ לא היה מן הנאספים, איכא עכ"פ הדור מצוה עליו לשמוע הברכות. [ועי' עוד באגרות משה או"ח ח"א סי' גו].

המנח"י ח"ב סי' מג, נשאל במי שהיו מסובין בסעודת נישואין ורוצים לצאת מהסעודה קודם שנסתיימה ומזמנים בעשרה, האם יברכו ז' ברכות. והנה האריך שם הרבה וקצרה הידיעה להביא כל דבריו שם, ואכתוב כאן רק תורף הדברים. תחילת דבריו שם, דאין שום נפק"מ בין אם המברכים הם עשרה או שהוא יחיד, דגם היחיד מחוייב בז' ברכות ואסור לו לצאת מבלי לברך. אמנם אם רוצה לברך ולצאת מהסעודה ולחזור בסוף הסעודה לשמוע את ה' ברכות, שפיר דמי. ושוב מאריך בפלפול שם אם מותר לברך בלי רשות החתן והכלה ואכמ"ל. ונתתיק כאן מש"כ בסוף דבריו שם וז"ל, מדחיין בט"ס ופוסקים ושו"ע (שם באו"ח סי' קצ"ג) דאסור בפירוש לילך קודם ברכת זימון, ובברכת חתנים סתמו ולא פרשו שיש איסור בזה לילך קודם ברכת חתנים, מוכח בלאור דברכת חתנים ליכא איסור בזה, רק המצוה הוא למי שהוא בגמר סעודה, אבל אין חיוב להמתין עד גמר סעודה. ולפ"י בניון דידן שהמסובין היו בסעודה עד גמר הסעודה הרי נתייבחו בברכת חתנים ומחוייבים לברך ז' ברכות.

עוד כתב שם באופ"ח דמציינו שכתב החת"ס (אח"ע סי' קצ"ג) דהאידינא דערבה כל שמחה מעיקר הדיון אין לברך ז' ברכות כלל אלא בליילה ראשונה, ובאמת מנהג זה עדיין נהוג בארץ אשכנז, ומימי לא שמענו ולא ראינו בפירוק פה דמיון שברכו מיום שני ואילך שום ברכה. רק פעם אחת ברכו בסעודת שבת ז' ברכות עפ"י הוראת גדול א', ולעז עזרנו עליו כל המדינה. ונ"ל דאתו גדול נמי לא אמרו אלא בשבת דלא שייך ערבה שמחה, דאין להזכיר חורבן בהמ"ק בשבת אבל בחול מודה. וממשיך המנח"י, ד"ל דאע"פ שאנו נוהגים לברך כל בשעה ודלא כהמנהג שכתב החת"ס, מ"מ כיון דהמנהג היום שלא לומר רק את החתן והכלה, וכיון שברכות פעם אחת יצאו ידי חובתם. ולכן כשיש פנים חדשות שלא שמעו עדיין הברכות, הרי לא יברכו עדיין את הזוג, ומחוייבים לברכם, ולכן עומד המברך ומברכם, והם שומעים ועונים אמן ויצאו ידי חובתם.

ובתשובות והנהגות ח"ג סי' תב כתב, בשורש דין ברכת שבע ברכות כל בשעה, הנה דעת הרמב"ם שבפנים חדשות מברכין להם שלא שמעו, משמע שהחיוב מוטל על כל אחד שישמע הברכות, ואם לא שמעו קודם מברכין לפנים חדשות עצמן, עיין רמב"ם פ"ב דהלכות ברכות ה"י, וכן דייק בדבריו מרן הגרי"ז הגאב"ד דבריסק זצ"ל. ויסוד החיוב בזה הוא הדבריות הן חלק מברכת המזון דעשרה, ואם מברך לעצמו לא חל עליו החיוב, אבל בעשרה מוטל חיוב זה על כל מי שמצטרף לברה"מ בעשרה.

אמנם בשבט הלוי ח"ט סי' רעא כתב, מכ"מ אין להכחיש דמשמעות כל הלשונות בט"ס וראשונים בטרם סי' ס"ב ובשו"ע שם, שהיינו שאם נמצאו עשרה גלולים בשעת סיום סעודה ובהמ"ז, דמצוה לברך כל ז' ברכות אם איכא פ"ח ולכה"פ אשר ברא - אבל שיהי' חוב על כל יחיד שהוא שם או שהי' שם לברך או לשמוע ז' ברכות, בפרט אם ע"י שהולך לפניו ז' לא יחסר המזג מלברך הברכות כהלכה, אין לזה משמעות כלל ע"י וראשונים.

בספרו שער התפילה (שער ח' נפול) אחרי שכתב בחומר הזהירות בראיות אסורות כותב בזה"ל "וכן להיפוך, אמרו כל המקבל פני זקן כאילו מקבל פי שכניה, הכל לפי חושש הראות מוזכר ורק הוא, וקולט תיכף הן לטוב והן להיפך, וכאשר יביט בדבר טוב יקלט על נפשו מקדושת הדבר ההוא, כאשר תראה במראה זכוכית לבנה, שקולטת על פניה מגוון העומד כנגדה, לרוב זפנותה, .. וכן להיפוך בדבר קדושה מועיל מאד להארת הקדושה והטהרה על נפשו, כמאמר חז"ל דאיה מביאה לידו זכירה וכזירה מביאה לידו מעשה, וכאשר כתב הרב (האר"י ז"ל) שמצוה להסתכל בציצית בכל רגע, וגורם לו יראת ה', ותועלת גדול לנשמה שלא תזדמן חטא עד ידו, וכן מובאר בדבריו שהיה עומד אצל הס"ת בשעה שבראין הכתב אל העם והיה רואה בכתב עד שיוכל לקרוא באותיותיה ואמר שעי"ז ניתוסף הארה גדולה בנשמתו, הכל לפי שהראיה הוא רוחניות הנשמה, וכאשר סתכל בדבר קדושה יאיר הארת הקדושה של נשמתו, עבור על בניו ומוזכר כמות תקלות עליה הגוון" עכ"ל לעניינינו.

וכאשר נעמדו על שורש הדברים נבין יסוד הדברים, מכיון שהעינים הם מקום משכן הנשמה הקדושה, שעל כל איברי הגוף כשיפול עליהם מעט עפר לא איכפת כלום, משא"כ בעינים כשיפול מעט עפר הוא סתם נפשות, מחמת שהעינים הם דבר רוחני משכן הנשמה ודבר רוחני אין יכול לסבול דבר הגשמי, והוא הטעם של עצימת עינים תיכף ביציאת נשמה, .. לשון הרה"ק רבי יצחק מראדויל ז"ע בפירושו הפסוק בפרשת וישב "איה הקדשה היא בעינים על הדרך" - שזה התשובה לשאלת "איה הקדשה" - איה הכנה צריך להכין את עצמו לעבודת הבורא איה - "איה בעינים על הדרך" בסור מרע ועשה טוב. ועל דרך זה שמעתי משימה דהחת"ס דעל כן בשעה שהאדם רוצה לעיין ולהתעסק בדברי תורה הדרך הוא לעצום את העינים, באשר סכדי להיות וירא - בעיני הבהב - בעיני השכל יש לעצום ולמנוע מעיני הבשר לראות הגשמי.

וזוהו כפילות הלשון, שיש עוד בחינה נעלית יותר בקדושת הציצית לעלות את עין ולב האדם להיות סרסורי דמצוה ולהביא לדרגה גבוהה יותר של "למען תזכרו.."

ונחתום בחיזוק אחד מצדיקים, שפירשו כפילות הזכירה בפרשה זו, שאבה הדרות שאה"ג סגולת מצות ציצית הוא לטייע בידו האדם למנוע מלתור אחר הרהור הלב ומראה העינים, אבל אפי"ן אם ח"ו נכשל בעבירה, לא יעלה על דעת האדם שח"ו אין לו תקוה אלא שכח מצות ציצית להרים את האדם ממצבו הירוד ולהביאו למצב של "למען תזכרו.."

הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורמא זי"ע

כ"ו סיון

מלך אסור בְּרֵהִטִים / סיפור

והעבירוהו אל גבולות אוסטריה, שם הגיע לבראד, אל ביתו של ר' יוסף. אולם, משנודע הדבר לרוסיים שלחו לדרוש מר' יוסף שיעביר להם את הרבי הנמלט. בחכמתו התחמק מהם, כשהוכיח כי 'מתנגד' הוא לחסידות ולצדיקיה. על 'נימוק' זה אמר הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז: 'ראוי היה ר' יוסף להימנות על עדת החסידים, אולם כדי שתתגלגל על ידו הצלת הצדיק - סיבבו משמים שיא מתנגד...'

משראה כי כלתה אליו הרעה, ברח רבי מיכל'ע לרימנוב, שם הסתתר בצלו הטהור של הרה"ק הרבי רבי הירש מרימנוב, אלא שגם לשם הגיעו הרודפים.

היה זה בנו של אותו מסור (לגיוסת המעשי למלך' היה זה אותו זקן שבגירסתו), שהגיע והכיר את רבי מיכל'ע, ודרש משלטונות אוסטריה לעצרו ולהשיבו לרוסיה (בימים ההם שרר השלום בין המדינות הללו). בחכמתם, העדיפו עליו יהודי המקום, שכביכול הינו יליד רימנוב, ואין זה האיש שהם מחפשים. טענתם התקבלה, וכך ניצל שנית מידי רודפיו. אולם מפני הסכנה עבר הלאה לגבולות הונגריה, בעזרת תעודת מסע מזויפת שהכינו עבורו. ברם, כשעבר את הגבול ונשאל לשמו, ענה בשם שונה ממה שנרשם בתעודה, כשלמקורביו הוא מסביר: "כשמצוה לשקר, יש לומר שקר מלא!"...

כך הגיע רבי מיכל'ע לשכון כבוד בעיר קורמא שעל גבול סלובקיה, בה כיהן כרב והפיץ באותה סביבה את אור תורת זקנו הבעש"ט הקדוש - שלימד אותנו דעת, כי משמים מסבבים את הצדיק למחוזות שונים או למצבים שונים, אף כאלו שלא פילל מעולם להגיע אליהם, וזאת כדי שיתקן גם שם דירה לה' בתחתונים, וכך היה דורש את הפסוק (תהלים לו, ג) 'מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ': "כי מה שמוליך היי"ת את האדם" - אין זה אלא - 'להעלות ניצוצות הקדושות שבמקום הזה', ואז - 'כשמעלה הניצוצות הקדושות, אז נעשה יחוד בין שני שמות הויה"ו ואדני"ג...'" (מאור עינים, פרשת ויקהל).

זוה הכוונה 'שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען' - ויתורו לשון 'מתיר אסורים' - היינו הניצוצות הקדושים אשר היו בארץ כנען בבחינת מאסר, המה יתירו ויפתחו את המאסר שלהם" (חסד לאברהם - ראדאמסק, בפרשתנו).

לאחר שחיפשיהם עלו בתוהו, יעצו לה שתנסה להתקרב לבני הקהילה כמבקשת עזרתם. ידעו הגויים, כי היהודים, רחמנים בני רחמנים, ירחמו על האלמנה ויקרבוה, עד כדי שתוכל לדלות מהם פרטים שישפכו אור על התעלומה.

ואכן, התגוללו רחמי היהודים על האומללה, וקרובה בחמלה רבה. בעצתם הגישה בקשה לבית-דין-צדק שיתירוה להינשא. ברם, כדי להתירה מכבלי העיגון הוצרכו לגביית עדות, ואז התודעה לפרטים שהסעירו את נפשה, ומיד הלכה ומסרה לשולחיה (לגיוסת המעשי למלך' היה זה זקן אחד שגשלה ע"י השלטונות להתחפש ולברך בין היהודים את הסיפור).

קלגסי פרא פשטו בזריוות על בית רבי מיכל'ע, החרומו את ספריו ושולחו אל ה'צענזור' שבויילנא, שתירגם את כל הלכות 'מוסרים' שבשוש"ע חושן-משפט - לרוסית. ההלכות והקיפולים שנגמאצו בין בתירשה, היו להוכיח כי ידו של הצדיק במעל.

רבי מיכל'ע הובל למאסר, וכדי למנוע הברחתו קשרו את רגלו לרגל של כומר, להבדיל, שהיה אסור שם. כשנתיים ימים ישב ועונה בעינויים קשים אכזריים, כשהוא צפוי לעונש תמוך מכך, להיגלות לסיביר הרחוקה והקפואה.

הדבר הגיע לאזני ר' יוסף - הנגיד מבראד. על אתר שכן גדוד שכירי-חרב שיצאו ליער דרכו העבירו את רבי מיכל'ע בדרך גירוש לסיביר. השכירים השתלטו על הקלגסים ושחררו את הצדיק, אך הותירוהו לבדו במעמקי בור סמוך, ונגמלו מפחד.

שלושה ימים ושלושה לילות שכב רבי מיכל'ע בבור, לחם לא אכל ומים לא שתה, והיגיו נשואות לנס מן השמים. אמנם, גם באותם זמנים קשים מנשוא, זכר את אשר לימד זקנו הבעל-שם-טוב הקדוש בתורתו, כי מאחורי כל קושי וכל סבל, אכן נמצא קל מסתתר, המנסה את בניו אהוביו בניסיונות שאינם אלא אחיזת עיניים (ראה 'דגל מחנה אפרים' פרשת כי תבוא), וכי הנה אויבך השם' - ברגע שתאמין שהאויב אינו אלא 'לבוש' שמאחוריו מסתתר מי שמלואו כל הארץ כבודו, אז - 'כי הנה אויבך יאבדו'. ואכן, פלאות רבות נעשו לו, שטרם וחיות עברו מעליו רבות, רצוא ושוב, ולא הבחינו בו.

ביום הרביעי, כשכבר נטה להתעלף, שבו המבריחים

'עתיד אתה להתברך בעשירות מופלגת! ויום אחד, כשאחד מצאצאי ינתן בצרה ובשביה, תצילנו - בממונך - מבאר שחת'.

כמים קרים על נפש עייפה, יצאו המילים מפי הרבי רבי זושא מאניפאלי, והפיתו רוח חיים בעצמותיו היבשות של יוסף, החתן האביון שעמד לפני חתונתו, כשבידו אין ואף לא פרוסה אחת שחוקה.

מוקדם מהמעמד ונפעם מהדברים יצא יוסף לדרך, ולהמשך חייו שאכן הפכו ברבות הימים לעשירים. הוא הנגיד המלמד רבי יוסף נאטאנזאהן מבראד (דודו של הגר"ש נאטאנזאהן מלעמבערג - בעל שו"ת 'שואל ומשיב'), שתורה וגדולה התאחדו על שולחנו.

שנים רבות חלפו ועברו, הרבי רבי זושא כבר נסתלק בינתיים למרום, ור' יוסף שמר את הדבר.

היה זה בסביבות שנת ת"ר. ראשי קהילת זאסלב נקראו לאסיפה נחוצה, לטכס עצה כיצד להתמודד עם צמד 'מוסרים' שפלים שקמו מתוך הקהל, והציקו קשות לאחיהם היהודים. לאחונה אף הגדילו לעשות כאשר הגישו מסירה נגד הרה"ק רבי ישראל מוויזניץ, ובעיטתם של נחשים אלו נאסר והוגלה, במאסרו ובגלותו המפורסמים.

ותצא ההחלטה - לשאול בעצתו של איש הלוקים היושב בעיר הסמוכה - דינאוויץ, הוא הרה"ק רבי יחיאל מיכל אויערבאך.

רבי מיכל'ע, כפי שכונה בחביבה, נולד בשנת תקמ"ה, לאביו הרה"ק רבי צבי מנחם מענדל מאניפאלי, בנו של הרבי רבי זושא. ולאמו הצדקנית - בתו של הרה"ק רבי זוב בער מאוילנוב, בנו של הרה"ק רבי צבי הירש מפינסק - בנו יקירו של מרן רבינו הבעל שם טוב, קדוש ישראל.

'מורידין ולא מעלין!' - פסק רבי מיכל'ע - 'יש לדאוג להעבירים מן העולם!'

ביום אחד אירע המעשה בזאסלב. כשירדו המוסרים לטבל במקוה, 'לפתע' נשפכו עליהם מים רותחים, וגוויתיהם 'נעלמו'...

כבעסה, פנתה אשת אחד מהם והתלוננה בפני השלטונות.

עטרות של שבליה

פלאות ופרפראות

מדוע העיר הדיין את הגביר?

איש אַחַד איש אַחַד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלַח: כָּל נְשֵׂיא בָהֶם (ג. ב.)

כה מספר כ"ק האדמו"ר מ'מאמיסטי' וקרא ארה"ב שליט"א, בספרו 'אמרות טהורות':

"איתא ב'אור החיים' הקדוש על הפסוק שלח לך (בא"ד אי אפשר), דיש להבין איך נעשה הדבר הזה שנתקלקלו המרגלים, והלא באמת היו אנשים צדיקים מתחילה (רשי' פסוק ג). ומבאר שזה נעשה על-ידי כח המשלחים שכיוונו לרעה, דכיון ששלוחו של אדם כמותו, פעלו בכך בנפש השלוחים שיהיה ממש כמו המשלח, עכ"ד."

ובענין זה מסופר על הרה"ק רבי יצחק מסקווירא זי"ע, שפעם אחת, לפני שהשיא אחד מצאצאיו, והדחת בבית לחצה עד מאוד, שלח אפוא את הגה"צ רבי נפתלי דיין זצ"ל שילך לקבץ מעות לצורך ההוצאות.

בדרכו בא רבי נפתלי לבית גביר אחד ואמר לו המשרתים שהגביר ישן עכשיו ואי אפשר להקיצו. אמר רבי נפתלי שישב שם וימתין עד שיתעורר.

הדבר היה בפרשת שלח והוציא רבי נפתלי את הספר אור החיים הק' מרגלו הספרים שהיה שם והתיישב ללמוד. כשהגיע לדברי האור החיים הק' הנוכרים, נענה ואמר, דאם כן נמצא שהשליח נעשה ממש להמשלח, 'בין איך דאך דער רבי', אם כן הרי אני הרבי, ובשלמא על כבודי אני יכול לוותר ולהניח לגביר לישון, אבער דער רבי איז דאך דא, אבל הרי הרי הרבי נמצא כאן!... וזעק: "דער רבי איז דא, דער רבי איז דא", והלך להכות על הדלת באומר "שטיי אויף..." - תקום!

וכאשר חזר רבי נפתלי אל הרה"ק רבי יצחק סיפר לו כל המקומות שהיה שם, וכשאמר לו שהיה אצל הגביר ההוא, נענה הרבי ואמר: "און וואס זאגט דער אור החיים הק'?" - ומה אומר האור החיים הק'!..."

זיוף תעודת זהות...

יִיקְרָא מִשָּׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ (ג. טז).

ב'חזקוני' כתב טעם נפלא לקריאת שמו 'הושע': "ויש מפרשים, שינה שמו על שהוצרך להיות מן המרגלים ולעבור דרך עמלק בשם הושע".

האם גם צעיר לימים יכול לשמש באדמורו"ת?

וְיָאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵה הוּא וְזֹאת הָעַם הַשֵּׁב עֲלֶיהָ הַחֶזֶק הוּא הַרְפָּה הַמַּעַט הוּא אִם רָב (ג. יח).

כה כתב רבינו הרה"ק רבי יהושע מדזיקוב זי"ע בספרו הק' 'עטרת ישועה', בפרשתנו:

"ולעין (אש) בענין נסיעה לצדיקי הדור, יש אנשים שאינם משיחין על עבודת הצדיק, רק אם הוא זקן בא בימים אי נוסעים אליו, ויש אנשים שדייק מדקדקים רק אם הוא זקן שקנה חכמה, ואפילו אם הוא יניק וחכים. כי על כן נקרא ראש הדור, מחמת שיש לו מוח ומחשבותיו הקדושים והטהורים פועלים קדושת האיברים לכל הנוסעים אליו.

וזהו 'וראיתם את הארץ מה הוא', רומז על צדיק הדור כי כל רבי בארץ ישראל, ועל כן ארץ ישראל רומז על הצדיק הדור. וצריך לראות את הצדיק 'מה הוא', אם הוא בבחינת 'ומדת ימי מה הוא', היינו שהוא בא בימים ובעבור זה נוסעים אליו, זו היא מדרגה פחותה. אבל העיקר לראות אם יש בו מדת אמת ושאר מדות טובות, וזהו 'ואמר מה היא ויאמר זאת האיפה' (זכריה ה 1), בבחינת 'איפת צדק והין צדק', 'שיהא הן שלך צדק' (ב"ב מט א), וכך, ששומר פיו ולשונו, וזה הוא הצדיק האמיתי ובו תדבק וטוב לך".